

Izložba *Vani je unutra* prva je samostalna izložba triju studentica Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Na prvi pogled, riječ je o tri različite i nespojive ideje koje su, zapravo, vrlo usko povezane. Naime, sve tri autorice koriste prostor kao glavni motiv svojih radova, u njega unoseći neočekivane elemente. Prostori postaju metafore psihičkih stanja, metafore primjenjive na svakodnevni život, a pogotovo kada se pojave nepredvidivi elementi, odnosno mali životni izazovi koji nas izvlače iz "sigurne zone".

Mlade umjetnice Manuela Gospočić, Ana Vinković i Sunčana Vran, stvaraju specifične ambijente otkrivajući vlastiti odnos prema prostoru u kojem se (ne) nalaze. Same se ne definiraju kao konceptualne umjetnice, a na njihov rad moguće je primijeniti misao Johna Baldesarrija "da se u konceptualnoj umjetnosti ne radi samo o umjetnosti koja ima koncept, nego o preispitivanju koncepta umjetnosti". Iako je taj umjetnički pravac teško definirati, on ipak ostavlja dovoljno prostora promatraču kako bi djelo shvatio na svoj način. Upravo su takve i njihove instalacije.

Manuela Gospočić stvara dojam zapuštenog prostora, koristeći organske materijale poput kore drveta. Trava, kao živi organizam, predstavlja život unesen u prividno napušten ambijent. Iako prostor djeluje neživo zbog nedostatka svjetlosti, niti nalik na paučinu, ipak je napravljen od organskih materijala koji su nekoć bili živi. Cilj autorice je stvoriti specifičan ambijent u kojem se odnos *nekada* živog i *trenutačno* živog isprepliće i stvara cjelinu. Trava daje život prostoru i u potpunom je kontrastu sa svojom okolinom. Novi život prerasta stari, ali i nastaje iz njega. Stvoren je prostor u prostoru, živo u neživome, rastuće u raspadajućem. Kada je prostor zaista napušten i što u njemu treba biti da on to ne bude?

Skupina radova Ane Vinković čini cjelinu u kojoj se susreće prošlost, odnosno kuća u kojoj je nekoć živjela, sa sadašnjošću i novim prostorom u kojem trenutno živi – nova kuća u neposrednoj blizini stare kuće i kuća u kojoj boravi tijekom studija u drugom gradu. Slika *Prostor između* predstavlja konfuziju zbog konstantnog putovanja iz jedne kuće u drugu, iz jednog grada u drugi. Raspršena forma oblika dočarava stanje u kojem se autorica nalazila tijekom kratkih putovanja između stare i nove kuće, nemogućnost pronalaska fokusa i okupljanja misli na jedno mjesto. Druga slika *Skupljeno na hrpu* nudi rješenje. Sastoji se od kadrova iz videa koji prikazuje staru kuću, osobnog dnevnika te crteža. Sve je nekoć bilo cjelina za sebe, zatim je dekonstruirano i djelomično poništeno segmentiranjem. Ponovno je konstruirano, pri čemu je izgubljeno prvotno značenje i dobivena nova svrha. Autorica se odvojila od radova koji su je vezali za stari prostor, svela ih na uređene cjeline i ostavila iza sebe konfuziju i hektičnost. Video uradak je, za razliku od slika, nastao u staroj kući. Prikazuje prozor koji je uvijek bio zatvoren dok je u kući netko živio. Sada kada tamo nitko ne živi, otvoren je. U kući se nešto događa bez obzira što u njoj nema nikoga, ona ima svoj vlastiti život. Svojim prisutstvom autorica samo pridonosi životu stare kuće. Dovodi u pitanje odnos prema prostoru; je li napušten kada u njemu nema ničega ili kada u njemu nema nikoga? U jednom trenutku stvara se nekoliko likova koji zajedno čekaju, ali ne komuniciraju. Svaki postoji u svom vremenu, ne ometajući one pored sebe. Postaje nevažno koji je od njih stigao prvi i činjenica da je to autorica. Na poslijetku ona zatvara prozor, odvaja se i pušta, odlazi. Nastavlja svoj život bez stare kuće, kao što i kuća nastavlja svoj život bez nje.

Sunčana Vran izrađuje instalaciju koja propituje kontrolu uvjeta u prostoru, ali i izvan njega. Postavlja fotelju, koja simbolizira udobnost doma i opuštenost, u uvjete kojima inače ne bi bila izložena, na kišu. Kiša kao pojava koju je apsolutno nemoguće kontrolirati, i upravo nas zato uspije omesti. S druge strane, kiša je izvor života u prirodi, u suštini je poželjna pojava, a mi je prema vlastitoj situaciji klasificiramo kao negativnu. Autorica želi izazvati onaj osjećaj nemoći u kojoj se stvari odvijaju izvan naše kontrole. Jedini način da se sakrijemo od kiše je da se nalazimo u nekom natkrivenom prostoru, ali što bi bilo kada bi kiša i tamo mogla padati? Smještanje kiše u interijer zapravo dočarava prepuštanje pojavama na koje ne možemo utjecati, opuštenost i odbacivanje želje za kontroliranjem bilo čega u životu.

Ivana Mlinarić